

ABK

BLEKIĆ ABDULSELAM / " ŠANDOR " /

Potiče iz službemičke porodice. Otac mu je bio sudski činovnik. Rodom je iz Banjaluke. Rodjen 1903. godine. Osnovnu školu završio je u Kotor-Varošu gde mu je otac bio na dužnosti. Po završenoj osnovnoj školi 1915. godine stupa na izučavanje obućarskog zanata kod obućara Hamida Dizdara u Kotor Varošu. Nakon očeve smrti koncem 1916 godine cijela porodica se ponovo vraća u Banjaluku. U porodici je ostalo sa majkom četvero muške i šestero ženske djece. Nikakva imovina iza oca nije ostala. Porodica je živila od skromne penzije iza oca. U jesen 1917. godine sa mlađim bratom odlazi u Budimpeštu gde je radio kod nekog slastičara. Završetak rata 1918. godine zatiče ga sa bratom u Budimpešti. Po izbijanju gradjanskog rata odnosno potune u Mađarskoj vraća se u Banjaluku, gde produžuje izučavanje obućarskog zanata kod poslodavca Jusufović Halida. Kratko vrijeme iza izučavanja zanata ostaje bez posla. Na poziv strica mjeseca augusta 1923. odlazi u Skoplje sa svojim mlađim bratom. U Skopiju se je zaposlio radeći u kafani Milana Djordjevića zvanog "Bambule". U toj kafani su se sastajali drugovi iz raznih sindikalnih podružnica te su održavani i razni sastanci. Prije kratkog vremena skopska opština je bila kraće vrijeme pod upravom Kom. partije i na čelu Skopske opštine bio je neki podrumar Čekić. Došavši u dodir sa drugovima iz pokreta stupa u sindikalnu organizaciju ugostiteljskō -kafanskih radnika. Odmah iza toga poziva i svoga brata da se organizuje. Radeći u toj kafani prisustvuje raznim sastancima..

Po prirodi je bio tih i miran. Veoma poslušan i volio je društvo. Kao takav bio je zapažen od tadašnjih rukovodioca pokreta drugova Grubišića Antonija advokatskog pripravnika /za vrijeme rata strelja Stevan Pop-Jovanova profesora bugarskog izbjeglice, komuniste, Čordić Ilijazom činovnikom Vardar banke u Skoplju, koji je 1925 godine osudjen na 10 godina robije kao komunista, kao i drugih. Naročito ga je zavolio Petrović Aca nadkonobar Hotel Moskve u Skoplju koji je bio sekretar podružnice. Pošto je rad K.P. bio zabranjen osnovana je "Crupa Abrašević" i pod tim imenom je djelovala sindikalna i partiskska organizacija. Novinar-dopisnik Politike Lazić Žika je često održavao sastanke i razna predavanja u toj kafani te tumačio ideje Radničkog pokreta. Od tih dana "Šandor" se opredeljuje za pokret. U to vrijeme u Skoplju je živio i drug Bećirbašić Habija koji je takođe dolazio na predavanja.

U martu mjesecu 1924. godine odlazi na odsluženje vojnog roka u Neboračku četu Zetske diviz. oblasti.

Rastojao je da se oslobodi iz vojske, a kako je bio iz djetinjstva malo defektan u izricanju riječi /mucao/ uspjelo mu je da ga oglase kao stalno mesposobnog za vojsku. Po dolasku u Banjaluku zaposlio se je kao obućarski pomoćnik.

U Banjaluci stupa u vezu sa drugovima iz pokreta: Maglajlić Fadilom, Kazazom Muhamedom, Karabegović Edhemom /Ledom/Radanom Pavom, Maslom Idrizom, Tukerićem Ivicom i drugima. Kao organizovani radnik često puta dolazi u sukob sa poslodavcima radi čega ostaje bez zaposlenja. Istiće se u radu sindikalne podružnice kožarsko preradjivačkih radnika gde je bio biran u odbor podružnice i jedno vrijeme sekretar podružnice. Redovan je član K.U.D. "Vaso Pelagić" i učestvuje u horu. Član R.S.K. "Borac" i član odbora "Borac".

Za vrijeme štrajka kožarsko preradjivačkih radnika sa Kazazom Muhamedom rukovodi štrajkom radi čega je bio i zatvaran od strane policije. U saobraćaju sa policijom i poslodavcima u pogledu zahtjeva za prava radnika bio je bezkompromisan. U granicama svojih mogućnosti rado je pomagao siromašnije radnike pa je često odvajao od svoje zarade da bi pomogao potrebnijem.

Kako je često ostajao bez posla kao i još drugi njegovi istomišljenici odlučili su da osnuju "Obućarsko preradjivačku zadrugu". Članovi te zadruge bili su drugovi Kazaz Muhamed, Karabegović Edhem "Leda" Bjelajac Stanko, Baković Pavo, Ruklić Jozo, Cajić Strahinja, Sitnica Ahmet i dr.

Ova zaduga bila je smještena u ulici Gospodskoj danas "Vese Masleše".

Kako su cijene usluga bile niže u zadruzi to su potrošači više dolazili u zadrugu nego drugima obućarima. Tadašnjim privatnim vlasnicima obućarskih radiona Čeliku Stevi, Turčinhodžiću Ademu i drugima koji su bili jači sa kapitalom nije odgovarala ta zadružna radnica, te su preko tadašnjih vlasti tražili da se zabrani rad zadruzi. Obrtni referent Sreskog načelstva u Banjaluci Kesić izdao je nalog policiji da skine firmu zadruge i da se zabrani rad. Pored svih nastojanja da se zadružna radnica održi i žalbe višim vlastima zabranjen je rad zadruze. Tako je ponovo grupa naprednih radnika ostala bez posla.

Codine 1936 udružio se je sa Djurdjevićem Milovanom i otvorio svoju privatnu obućarsku radionu u Banjaluci. Kako je Milovan Djurdjević ranije radio u Novom Sadu i tamo bio i organizovan gde se je u tom organizovanom radu isticao došla je potjernica sa Djurdjevićem koji je u Banjaluci uhapšen i sproveden u Novi Sad gde je sudjen. Nakon odlaska Djurdjevića "Šandor" produžuje sa radom u radionicu.

U to vrijeme izgradjivano je igralište R.S.K. "Borac" gde "Šandor" uzima aktivnog učešća u radu, organizuje omladinu za akciju u radu, prikuplja materijalnu pomoć. U saradnji sa drugovima Kazazom Muhamedom, Cvoždjar Abdulselamom, Hiterom Ivicom, Djordjevićem Veljkom, Filipović Safetom

na terenu gde je izgradjivano igralište održava sastanke sa omladinom i objasnjava ideje Rad.pokreta. Šandor rukovodi sa zajedničkom kuhinjom na izgradnji igrališta.

U radnji Šandora redovno su održavani sastanci gde su bili posjetioci drugovi Filipović Safet,Djordjević Veljko,Maglajlić Fadil prilikom dolaska iz Beograda gde je živio, Cvoždjar Abdulselam,Jurinčić Niko Kazaz Muhamed i drugi.

Za vrijeme izbora 1938.godine kada je bio kandidat na listi Kazaz Muhamed, Šandor redovno odlazi sa ostalim drugovima na održavanje sastanaka po privatnim kućama. Preuzima na sebe zadatak da ubaci nekoliko drugova u grupu koju je obrazovao u Banjaluci Hadžić Hakija /za vrijeme N.D.H. doglavnik i veliki župan u Sarajevu/a čiji je kandidat bio Djumišić Muhamed.Zadatak je bio drugova koji su ubaćeni u tu grupu,da po mogućnosti onemogućavaju rad te grupe.Tako su na sastanku u kući Džumrukčić Husnije izabrani drugovi Halimić Abaz trijački obitnik, Maglajlić Teufik,Karabegović Mujo,Blekić Hajrudin i Džumrukčić Avdo. Pored ovih bilo je u tom odboru lica koja su zaista pripadala grupi Hadžića Hakije-tadašnjeg frankovca. Redovno je tražio da ga se obavještava o radu,koje obavjesti je Šandor prenosio odgovornim drugovima iz pokreta.

Za vrijeme izbora bio je čuvar lične Kazaza Muhameda u osnovnoj školi kod Crne kuće.

U svojoj radnji je držao dosta puta razni materijal,poštu,brošure koje je preko omladine rasturao.Drugovi iz rukovodstva pokreta imali su veliko povjerenje u rad Šandora. Kod kuće je često puta donosio razni materijal i sakrivao. Policija je motrila na njegovo kretanje pa je često puta u razno doba danju i noću vršen pretres kod kuće a često puta je i zatvaran. Za vrijeme štrajka kožarsko preradjivačkih radnika zatvoren je sa Karabegović Ibrom radi toga što je fizički se obračunavao sa štrajk-breherima. Za vrijeme rasturanja brošure "Ammestija" u Banjaluci kada se je došlo u sukob i fizičko obračunavanje sa policijom u centru grada uhapšen je sa Lipovcom Ilijom, Zdravkom Kovačevićem,Gajićem,Dedićem,Maslom,Filipovićem i drugima kada je od strane agenta policije Kolonića po noći izvodit iz zatvora navodno radi saslušanja, ali u mjesto toga vezan i tučen u policiji. Po prirodi mrzio je policiju i neobično drzak u saobraćaju sa policijom još više je izazivao gnijev policije.

Prilikom prenošenja zadatka na drugoga bio je direktivan i tražio je bezuvjetno izvršavanje zadatka, a sam je kontrolisao izvršenje.

